

Gospodarjenje in likvidnost

Seja zborna delovnih skupnosti

Odborniki zborna delovnih skupnosti naše občine so minuli torek, 30. septembra, na samostojni seji razpravljali o nekaterih perečih problemih gospodarjenja na področju komune. Obravnavali so analizo poslovanja gospodarskih organizacij za letošnje prvo polletje, se seznanili s problemom nelikvidnosti oziroma likvidnosti te se še izjasnili glede predloga zakona o progresivnem davku na presežne osebne dohodke, katerega predlagatelj je republiška skupščina.

Analiza gospodarjenja v delovnih organizacijah v naši občini je bila ocenjena kot ugodna, saj so le redke delovne organizacije, ki so prvo polletje zaključile z izgubo.

Celotni dohodek se je v gospodarstvu zvečal v tem obdobju za 38%. Največji porast se kaže v trgovini, ki je dosegla kar 43% več celotnega dohodka. Sledi ji industrija s 33%, stanovanjska in komunalna dejavnost s 27%, gradbeništvo s 26%, obrt s 25%, gostinstvo s 23% kmetijstvo in promet pa s 7%.

Dohodek pa je pokazal nekaj manjšo stopnjo rasti, saj je ta porast znašal le 29% v primerjavi s celotnim dohodkom (38%). Tudi pri tem prednjači trgovina (49%), sledijo mu gostinstvo (39%), obrt (35%), industrija (26%), gradbeništvo (18%), stanovanjska in komunalna dejavnost (10%), promet (1%), in kmetijstvo, ki je doseglo le 98% lansko leto ustvarjenega dohodka.

Vsi ti podatki na področju občine kažejo, da delovni kolektivi povečujejo iz meseca v mesec promet in se čedalje bolj prilagajajo popraševanju, iščejo nova tržišča, skratka skušajo najti zase čimboljši kos kruha. Temu primerno se tudi večajo osebni dohodki, ki znašajo poprečno v občini 117.400 starih dinarjev na zaposlenega. Kar je še bolj presenetljivo, tudi število novo zaposlenih se je povečalo v prvih šestih mesecih za 1.501 delavca ali za 9%, kar je celo nad republiškim povprečjem.

Svoje poslovanje je v naši občini v prvem polletju zaključilo z izgubo pet delovnih organizacij. Celotna izguba znaša 980.000 dinarjev. Med njimi je bila v največji zagati tovarna »Tonosa« z 889.000 dinarjev izgube. KZ Črnuče s 24.000, Center »IPS« s 26.000 in obrtno podjetje »Kamina« z 9.000 dinarji izgube. Po vseh znakih sodeč pa se bo položaj v »Tonosi« izboljšal, saj je novo vodstvo že izdelalo sanacijski načrt, pa tudi poslovno-tehnično sodelovanje z Gorenjsko predilnico tudi skozi Loke ter podjetje »Tekstil« obeta, da se bo kolektiv rešil najhujšega. Seveda je še vedno v ospredju kadrovski problem, saj je podjetje melo ob polletju le enega visokokvalificiranega strokovnjaka.

Tudi problemu likvidnosti oziroma nelikvidnosti so odborniki posvetili precej časa. Tako dolgovi kot terjatve še vedno rastejo, dasiravno so slednje večje. Ugotovili so, to pač ni samo problem gospodarskih organizacij v naši občini, pač pa splošni problem jugoslovanskega gospodarstva. Zategadelj so sklenili, po že znanih ugotovitvah opozoriti še enkrat ustrezne republiške in zvezne organe s pomočjo poslanca, ki naj bodisi o tem sprožijo poslanska vprašanja, ali pa celo drugače opozore na nevarnost sedanjega položaja, ki utegne postati še slabši proti koncu leta.

Močno pa se je razvnela razprava o predlogu za izdajo zakona o progresivnem davku na presežne osebne dohodke. Vsi odborniki, ki so sodelovali v razpravi, so menili, da ima predlog zakona precej pomankljivosti in da se v njem kažejo težnje po uravnilovki, kar pa bi bilo za razvoj gospodarstva tudi na tem območju prej škodljivo kot ne. Zavedati se je namreč treba, da je kvalifikacijska struktura v gospodarstvu v Sloveniji najnižja od vseh republik v državi. Zato bi stališča, kljub družbenemu dogovoru, morala zajeti možnost nagrajevanja strokovnjakov po potrebi, ne pa jih uokroževati in tesniti. Prav tako sodijo odborniki zborna, da for-

Nadalj. na zadnji strani

Komunalna dela v glavnem po načrtu

Novo cesto od separacije podjetja »Tehnika« v Stožicah do Titove ceste bodo gradili prihodnje leto, čeprav je bila v načrtih za letos. Zemljišče, kjer bo tekla cesta, so odkupili že pred leti, letos pa so urbanisti preamknili traso približno za 50 metrov proti severu. Premoženjsko pravni postopek bodo morali ponoviti in cesto bodo lahko gradili šele prihodnje leto.

Pri gradnji pasu za počasni promet ob glavni cesti na Črnučah je prišlo do zastoja zaradi kanala, ki gre pod počasnim pašom. Na Črnučah pa bodo zgradili dve pokriti avtobusni postajališči in sicer pri mostu čez Savo in na končni postaji. Cestišče na drugih postajališčih pa bodo utrdili.

Od preostalih komunalnih del, ki so bila v načrtu za letos, so končali ureditev Hacquetove ulice, Ulice Carja Dušana in Brankove ulice, zgrajena so igrišča pri osnovnih šolah Maksa Pečarja na Črnučah in Danile Kumar v Stožicah, končana so tudi dela pri osnovni šoli v Dolu. Izdelali so načrt za ureditev Funtkove in Dečmanove ulice v Stožicah.

4. seja občinske skupščine 400 milijonov presežka

Ker so prepozno dobili analizo Službe družbenega knjigovodstva o poslovanju bežigrjskih gospodarskih organizacij v letošnjem prvem polletju, so odborniki na zadnji seji obeh zborov občinske skupščine sklenili, naj to analizo obravnava zbor delovnih skupnosti na posebni seji. Razpravljali pa so o poročilu Stanovanjskega podjetja Bežigrad - Moste in sprejeli več predlogov tega podjetja v zvezi s stanovanjskim gospodarstvom.

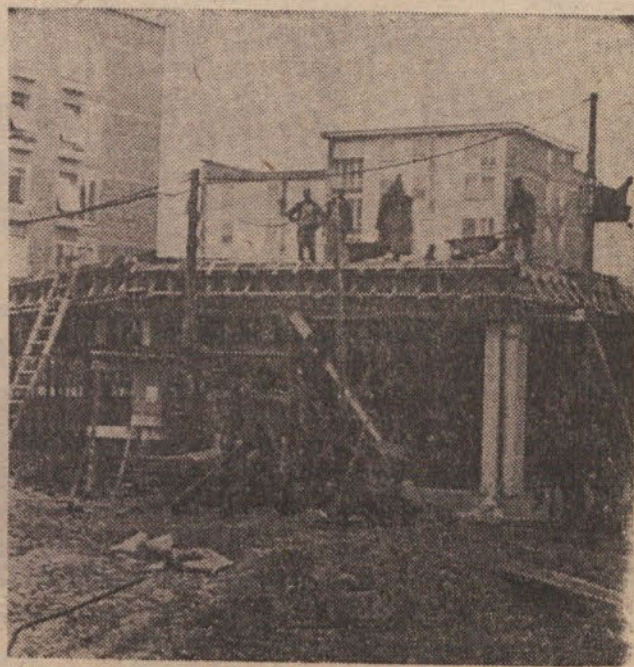
Odborniki so izvolili tudi sedem delegatov, ki bodo bežigrjsko občino zastopali na zasedanju delegatov občin v republiški skupščini. Izvoljeni so bili: Karel Kušar, Joško Pirnar, Jernej Mlakar, inž. Nada Puppis, Stane Hvale, inž. Andrej Lasič in Lado Skraban.

Za ravnatelja osnovne šole v Dolu so imenovali Franca Mihelčiča.

Občinska skupščina je sprejela odlok o tem, katere zelenice za Bežigradom so občinskega pomena ter odlok o premijah za kravje mleko. Potrdili so tudi zazidalni načrt za industrijsko cono ob kamniški progi v Stožicah. Načrt je bil avgusta meseca razstavljen, zdaj pa ga bodo poslali mestni skupščini, ki ga dokončno sprejme. Načrt je izdelalo podjetje »Investas«, projektant je bil inž. Peter Kerševan.

Ta zazidalni načrt obravnava predel med kamniško progno na zahodu, projektirano mestno obvozno cesto na severu (približno v višini doma krajevne skupnosti

Nadalj. na 2. strani

Novi vrtec v Glavarjevi ulici bo kmalu pod streho

Premalo obveščeni

SZDL ocenjuje aktualno politično situacijo

Javnost je bila o razpravah izvršnega sveta glede gradnje avtomobilskih cest o posvetovanju na Brionih in o drugih dogovorih premalo obveščena preko tiska in televizije, so poudarili na razširjeni seji izvršnega odbora občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Bežigrad, ko so ocenjevali aktualno politično situacijo pri nas. Seji so prisotnovali člani izvršnega odbora in predsedniki krajevnih konferenc SZDL.

Vprašanja v zvezi s cestami sploh ne bi bila tako aktualna, so menili udeleženci v razpravi, če bi bili odnosi med zvezo in republiko bolj urejeni. Republiška skupščina je vse premalo informirana

o dogodkih v zvezi in obratno, so poudarili in za primer navedli emisijo denarja, ki vsekakor ne bo pripomogla k uspešni izvedbi reforme, pa vendar na ta vprašanja občanov še nihče ni dal ustreznega odgovora.

Podprli so predlog, da bi morali s številnimi podatki o sredstvih, ki jih Slovenija prispeva federaciji, seznaniti tudi javnost. Ogorčeni so bili nad vestmi, da se želi Slovenija »ocediti«. Menili so, da so te parole plod negativnega vpliva slovenske emigracije, ki ji ne bi smeli dovoliti, da s podobnimi vestmi vpliva na razpoloženje ljudi v Sloveniji.

O odgovornosti so menili, da je treba to vprašanje zaostri ne samo spodaj, temveč tudi v zveznih in republiških forumih. Vzrok za takšno stanje ni samo v očitkih leadershipa, temveč so glavni vzroki v nedoslednem izvajanju gospodarske in družbene reforme. Obsodili pa so način, da lahko zdaj kdorkoli brez dokazov namiguje na krivdo posameznih predstavnikov. Smatrali so, da bi morali prenehati s kolektivno odgovornostjo, pač pa naj bi z dokazi argumentirali krivdo posameznikov.

Prav situacija v zvezi s cestami nam je pokazala, da je potrebno o raznih vprašanjih, ki zadevajo širši krog občanov, več govoriti ter pravočasno in objektivno seznanjati javnost, pa naj bodo vprašanja še tako delikatna, so poudarili na seji izvršnega odbora bežigrjske SZDL. Socialistična zveza je dolžna zahtevati javnost dela vseh organov, obveščanje na vseh nivojih, pri reševanju aktualnih vprašanj pa zagotoviti možnost sodelovanja občanov.

Nov hram učenosti

Pouk v osnovni šoli na Brinju že prihodnjo jesen

Predsednik občinske skupščine Karel Kušar je v ponedeljek 15. septembra položil temeljni kamen za novo osnovno šolo, ki bo stala na zemljišču ob Ulici Pohorskega bataljona in Tolstovej ulici. Direktor gradbenega podjetja »Obnova« Andrej Plestenjak je obljubil, da bo šola zgrajena prihodnjo jesen.

Poslopje nove šole bo pritrilčno, oziroma enonadstropno. Vhod bo iz Ulice Pohorskega bataljona. Šola bo imela 19 učilnic, veliko telovadnico, kuhinjo, knjižnico in pionirsko sobo, ki bo urejena kot mladinski klub. Ob šolah bo veliko prostih površin, kjer bodo uredili športna igrišča.

Nižji razredi bodo imeli razredni pouk v matičnih učilnicah, višji pa bodo imeli kabinetni pouk.

Gradbena in obrtniška dela bodo ve-

ljala približno 600 milijonov starih dinarjev. Šolo gradi gradbeno podjetje »Obnova«; računajo, da bo do zime pod streho, prihodnje šolsko leto pa bi začeli s poukom.

Šola na Brinju bo peta popolna osnovna šola, zgrajena za Bežigradom po vojni. Doslej so postavili osnovno šolo v Dolu, »Danile Kumar« v Stožicah, »Borisa Kidriča« v Savskem naselju ter osnovno šolo »Mirana Jarca« v krajevni skupnosti »Borisa Kidriča«. Povečana je bila osnovna šola »Maksa Pečarja« na Črnučah, kjer so zgradili tudi telovadnico, prenovljeni sta bili šoli na Ježici in osnovna šola »Vita Kraigherja« ob Vodovodni cesti.

O slovesnosti ob začetku gradnje nove šole na Brinju berite na 2. strani.

Polaganje temeljnega kamna za novo osnovno šolo na Brinju

Tabor v Vižmarjih

Spomnili se bomo narodnega shoda pred sto leti ter pregledali cilje, ki so pred slovenskim narodom v sedanjosti

V nedeljo 5. oktobra dopoldne bo v Vižmarjih proslava ob 100-letnici vižmarskega tabora. Na zborovanju bo govoril predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher. Odkrili bodo tudi spominsko obeležje. Za organizacijo proslave skrbi poseben odbor pri mestni konferenci SZDL Ljubljana.

Na proslavi bodo nastopali še pevski zbori, folklorne skupine in godbe na pihala. Taborniki, planinci, gasilci in drugi bodo prišli v svojih uniformah in s prapori. Povabili so tudi predstavnike zamejskih Slovencev ter Maticе srbske in Maticе hr-

vatske. Na predvečer proslave bodo na hribih okrog Ljubljane zagoreli kresovi.

Doba taborov od leta 1868 do leta 1871 je bilo sicer kratko, toda izredno svetlo obdobje naše zgodovine, piše dr. Vasilij Melik. Prvi tabor ali politično zborovanje na prostem, ki so ga v začetku imenovali tudi miting, je bil v Sloveniji v Ljutomeru 9. avgusta 1868, potlej pa se jih je v različnih krajih zvrstilo še 18. Največji je bil v Vižmarjih 17. maja 1869, kjer se je zbralo od 25.000 do 30.000 ljudi iz vseh slovenskih dežel; prišli so tudi gostje s Hrvaškega ter zastopnik

Združene srbske mladine iz Novega Sada.

Tabori so služili boju za Zedinjeno Slovenijo, ki se je upravičeno zdelo našim prednikom pred stoletji, iniciatorjem in organizatorjem taborov, edino zagotovilo za to, da bodo dosegli narodno enakopravnost v habsburški monarhiji. Tabori so razširili zahtevo po Zedinjeni Sloveniji med kmečkimi množicami ter jih politično razgibali in navdušili. Bili so neke vrste plebiscit za združitve vseh slovenskih dežel v eno samo politično enoto. Na spominskem znaku vižmarskega tabora je pisalo: »Zedinimo se! Ne vdamo se! Zivlja Slovenija.«

Predstavniki krajevne skupnosti »Posavje« Stane Koman je govoril ob položitvi temeljnega kamna za novo osnovno šolo na Brinju

Zakaj ovinki, če bi šli lahko naravnost?

O modernizaciji Vodovodne ceste govori projektant inž. Pečenko

Letos je naposled prišla na vrsto za modernizacijo tudi Vodovodna cesta. Asfaltirali so vozišče in pločnike ter pripravili prostor za zelenice na odseku od »Lesnine« do priključka na Triglavsko ulico v dolžini približno 900 metrov. Dela so veljala okrog 110 milijonov starih dinarjev; denar je bil zagotovljen v občinskem proračunu.

Ko so konec avgusta delavci odšli, je bilo veliko občanov začudenih, ko so videli novo Vodovodno cesto. Vozišče je precej ozke kot je bilo prej, mnogim ne gre v glavu čudna razvrstitev zelenice in parkirnih prostorov. Na te pripombe je projektant inž. Pečenko takole odgovoril:

Po Generalnem urbanističnem planu Ljubljane je glavna prometna žila bežigradskega kraka Titova cesta. Osnovno prometno mrežo tvorijo še vzporedne ceste za razbremenitev Titove ceste (Podmilščakova in Vojkova

ulica, podaljšani do Stožic) ter prečne ceste (Samova, Topniška, Posavskega), pravokotno na omenjene glavne žile. Ta osnovna prometna mreža je od vseh ljubljanskih predelov za Bežigradom najlepše načrtana in se po planu tudi gradi. Vse druge ulice so stanovanjske ceste. Vodijo do stanovanj, garaž, trgovin itd in na njih je dovoljena manjša hitrost vožnje.

Po starih načrtih je bila Vodovodna cesta nekakšna vpadnica v mesto, ki naj bi razbremenila Titovo cesto in naj bi bila temu primerno tudi urejena. V novem načrtu ima Vodovodna cesta drugačno lego (diagonalno), zato nima takšnega pomena, kot so ji ga namenili nekdanj. Po starih načrtih je bila Vodovodna cesta zdaj nima priključka na Titovo cesto, ko bo urejena nova Samova ulica pa bo na križišču pri stadionu dovoljeno le desno zavijanje. Predel med Titovo in Vodovodno cesto je vseeno dobro dostopen — urejeni sta bili Triglavska in Posavskega ulica, Vodovod je glavni vzrok, da mora Vodovodna cesta ostati, sicer bi po koščkih odpadla.

Novi funkciji Vodovodne ceste smo prilagodili tudi ureditev: bilo naj bi čim več parkirnih mest, saj je parkiranje na cesti ceneje, kot pa, da bi iskali parkirne površine zunaj ceste. Na razpolago je bil razmeroma širok pas, zato smo se odločili za 5 metrov široko vozišče (kot je normalna širina stanovanjske ceste), ves ostali prostor pa namenili za parkirišča, opremljena z zelenicami, kjer bo raslo tudi drevje, da pogled na Vodovodno cesto ne bo preveč dolgočasen.

Upoštevaty smo morali tudi potrebe stadiona. Leta potrebuje parkirni prostor zraven bencinske črpalke, pred Centrom strokovnih šol in na Vodovodni cesti. Od Samove ulice do Zolgerjeve ulice zato nismo pustili »jezikovne zelenice, da je več prostora za parkiranje.

Ce bi zelenice v celoti opustili, bi bilo le malo več parkirnih mest, širina ceste pa bi bila zopna. Zelenice so cenejše kot asfalt, nasploh jih pa v Ljubljani nimamo preveč. Zelenice tudi ščitijo pešce, zato posebna ureditev pri dohodu k občinski šoli Vita Kraigherja. Ko bodo zelenice urejene, bo Vodovodna cesta povsem drugačna. Čuden je tudi vtis, ker robniki ne tečejo v ravnih črti. Funkcionalnost takšne ureditve bo s časom dokazana. Na križišču Vodo-

vodne in Samove ulice smo »jezik« pustili zato, da smo zaščitili parkirane avtomobile. Križišče je »zavito izpeljano«, kar bo v skladu s predvideno novo ureditvijo prometa (le desno zavijanje), je med drugim dejal inž. Pečenko.

Ob prireditvah na stadionu bodo avtomobilisti seveda parkirali tudi na urejenih zelenicah, kar počno že zdaj, to pa bo treba preprečiti. Pri Ljubljanskem urbanističnem zavodu je občina naročila lokacijsko dokumentacijo tudi za parkirni prostor nasproti stadiona ob Titovi cesti, pred Centrom strokovnih šol. Parkirni prostor naj bi bil urejen kot park, podobno je pri hali Tivoli.

Zdajšnji vogal Titove in Vodovodne ceste, za gostilno »Planica«, bodo obravnavali posebej, v sklopu ureditve celotne Titove ceste, zato tega odseka niso uredili. Gostilno »Planica« bodo podrli, tamkaj pa postavili veliko poslovno zgradbo.

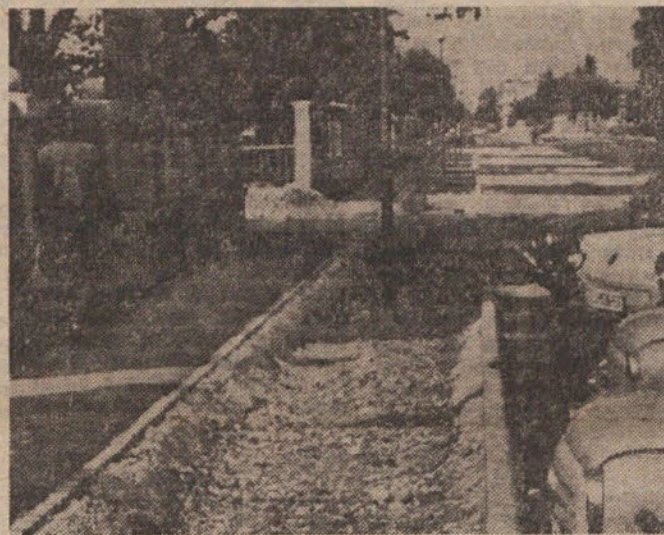
Seja občinske skupščine

Nadalj. s 1. strani

»Posavje«, projektirano industrijsko cesto na vzhodu (zahodno od ulice Pohorskega bataljona) ter novo tovarno kovinske galanterije na jugu. Na tem prostoru bodo imela svoje obrate podjetja »Plutak«, »Emba«, »Mercator« in »Agrotehnika«.

Občinska skupščina je sklenila, da bodo pri Komunalni banki in hranilnici vezali 200 milijonov starih dinarjev in na podlagi te vezave najeli prihodnje leto 350 milijonov starih dinarjev kredita.

Dohodki občinskega proračuna bodo namreč letos za skoraj 400 milijonov starih dinarjev višji, kot so planirali. Republiška skupščina je priporočila občinam, naj teh povečanih dohodkov ne razdelijo uporabnikom proračunskega denarja, temveč naj jih prihodnje leto uporabljajo za zmanjšanje obremenitev gospodarstva. Bežigradska občinska skupščina je upoštevala to priporočilo, da pa ta čas denar ne bi mrtev ležal na žiro računu občine, so 200 milijonov starih dinarjev naložili v banko. Na podlagi te naložbe bo občina prihodnje leto najela 350 milijonov starih dinarjev kredita za komunalno in stanovanjsko gradnjo, se pravi za takšne nujne investicije, ki bi sicer bremenile občinski proračun za prihodnje leto.

Prenovljena Vodovodna cesta

DELEGATI OBČIN

Odborniki občinske skupščine so na zadnji seji izvolili delegate, ki bodo našo občinsko skupščino zastopali na zasedanju delegatov občin v skupščini SR Slovenije. Izvoljeni so bili: predsednik občinske skupščine Karel Kušar, predsednik sveta za finance Joško Pirnar, predsednik sveta za delo in splošne zadeve Jernej Mlakar, predsednica sveta za prosveto in telesno vzgojo inž. Nada Puppis, predsednik sveta za zdravstvo in socialno varstvo Stane Hvale, predsednik sveta za gospodarstvo inž. Andrej Lasič ter predsednik sveta za urbanizem in komunalne zadeve Lado Skrgan. Ti delegati bodo stalni, občinska skupščina pa lahko izvoli še delegate za posamezno zasedanje delegatov občin.

Zasedanje delegatov občin v skupščini SR Slovenije je nova oblika sodelovanja med republiško skupščino in občinami. Delegati občin bodo na zasedanju povedali mnenje o temeljnih vprašanjih s področja komunalnega sistema, financiranja družbeno-političnih skupnosti, družbenega planiranja, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, stanovanjske politike, prostorskega planiranja in urbanizma, javne varnosti, izobraževanja ter zdravstva in socialnega varstva, predno bodo ta vprašanja obravnavali in o njih odločali poslanci v pristojnih zborih republiške skupščine. O stališčih, ki jih bodo sprejeli delegati občin, bodo morali pristojni zbori republi-

ške skupščine razpravljati in sklepati.

Delegat občine je dolžan na zasedanju delegatov v republiški skupščini sporočiti le mnenja, stališča in predloge občin. Ta stališča in predloge določa občinska skupščina na svojih sejah ali pa na sejah svetov in komisij. Pri tem sodeluje z družbeno-političnimi organizacijami, delovnimi in drugimi. Občinska skupščina lahko razreši, delegata občine, če na zasedanju ravna v nasprotju s stališči, kakršna je sprejela občinska skupščina.

Na slovesnosti ob začetku gradnje nove osnovne šole na Brinju so se zbrali predsednik občinske skupščine Karel Kušar, predsednik občinske konference SZDL Janez Rigler, predsednica sveta za prosveto in telesno vzgojo inž. Nada Puppis, predsednik krajevne skupnosti Posavje Janez Dremelj, ravnatelj osnovnih šol, pionirji in pionirke ter drugi.

Najprej je govoril predstavnik krajevne skupnosti »Posavje« Stane Koman. Potlej so pionirji pozdravili predsednika občinske skupščine, predsednik gradbenega odbora nove šole Alojz Strmole pa se je zahvalil občinski skupščini za veliko skrb, ki jo v zadnjih letih posveča šolam in vzgojno varstvenim ustanovam. Direktor gradbenega podjetja »Obnova«, je dejal, da bodo delali z vsemi močmi, da bo šola dograjena takrat, kot so se dogovorili.

Predsednik občinske skupščine Karel Kušar je ob položitvi temeljnega kamna dejal:

»Občina Ljubljana—Bežigrad ni med slovenskimi občinami, ki bi bile zaradi pomanjkanja prosvetnih institucij med manj razvitimi, je pa zaradi stalnega priseljavanja ljudi na to območje v nenehni stiski za šolske prostore. Občinska skupščina je pred časom analizirala to problematiko in ugotovila, da bo v bližnji prihodnosti potrebno zgraditi tri osemletke in še dve vzgojno varstveni ustanovi, pa čeprav je bilo v zadnjih dveh in pol letih investiranega precej denarja v razširitev in modernizacijo sedanjih šolskih kapacitet. V tem času so izročili svojemu namenu dve vzgojno varstveni ustanovi, tretja pa je tu v neposredni bližini, v gradnji. Naporji, ki jih občinska skupščina vlaga v ureditev šolstva in varstva niso majhni, so pa nujno potrebni, če hočemo, da se bo naša mladina učila v sodobnih učilnicah in da bomo dve izmeni v šolah zamenjali z eno. Skratka, treba je ustvariti pogoje za čim smotrnejši, življenu ustrezajoči pouk, tako da bodo imeli učenci možnost vsestranskega izživljanja in urejanja svojih umskih in fizičnih sposobnosti.

Z novo šolo, ki ji danes postavljamo temeljni kamen sredi novo urejenega stanovanjskega naselja, bo problem jugozapadnega dela naše občine deloma rešen, razbremenjene pa bodo tudi sosednje šole, katerih kapacitete so presežene in se same borijo s težavami zaradi preobremenjenosti in premajhnih prostorov.

Današnji mladini je treba nuditi možnost za sodobni pouk, ki se ne odvija samo

v velikih in svetlih učilnicah, temveč morajo imeti urejene kabinete, opremljene z učili, da je pouk nazoren in razumljiv ter da pritegne učenca k sodelovanju. Učenec, ki dovrši osemletko, mora biti vsestransko pripravljen za življenje, za boljše življenje, ki mu ga je priborila socialistična revolucija. Izobrazba, splošna in strokovna, je poglavitna osnova za razvoj gospodarstva, znanosti in kulture, naše družbe nasploh. To je tudi bistveni razlog, zakaj družba posveča toliko skrbi šolstvu.

V novih šolah se morajo vzgajati otroci v ljudi, ki bodo znali čuvati to, kar je bilo pridobljenega z velikimi materialnimi in človeškimi žrtvami; vzgajati jih morajo v dobre državljane ter zavedne Slovence in Jugoslovane.

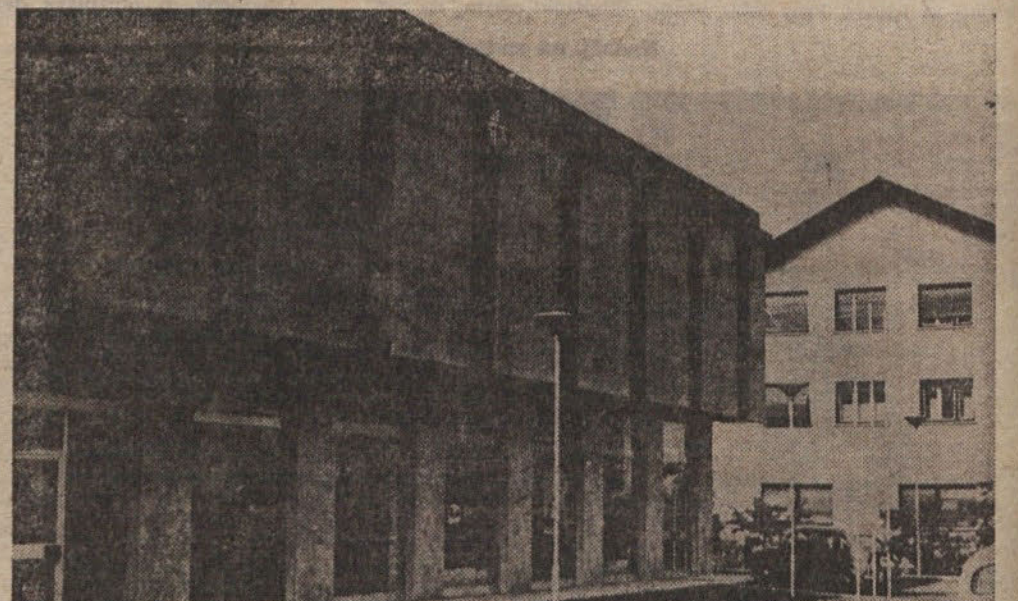
Ko postavljamo temeljni kamen te šole, prosim izvajalca te investicije, da bo pristopil h graditvi z vso skrbnostjo in vestnostjo, da bo poslopje zgrajeno z najboljšim gradbenim materialom, brez prekoračenj predračunov in terminov. Iz dosedanjih izkušenj pri gradnjah pa priporočam tesno sodelovanje med izvajalcem investicije in projektantom ter med organi občinske uprave in gradbenim nadzorstvom. Tako bi vse probleme, ki se bodo pojavljali, sproti odstranjevali in reševali, kar je občinski skupščini poverstvo za pravočasno izročitev nove osemletke svojemu namenu.

Predstavnik krajevne skupnosti »Posavje« Stane Koman je med drugim dejal:

»Polaganje temeljnega kamna za to novo šolo pomeni pravočasno izgradnjo šolskih prostorov za povečano število prebivalstva oziroma otrok v naši in sosednji krajevni skupnosti. Področje Posavja ima takšno lego, da ima največ pogojev za stanovanjsko gradnjo, zlasti visoko. Število prebivalstva hitro narašča: zdaj jih je nekaj čez 7.000, prej kot v desetih letih jih bo okrog 22.000. Potrebno bo zgraditi dve novi šoli: za eno danes polagamo temeljni kamen, namesto druge pa je predvideno povečanje obstoječe šole »Danile Kumarjeve«.

Danes si ni več mogoče zamisliti osnovne šole, ki nima organiziranega dnevnega varstva otrok, ki obiskujejo šolo. Dnevno varstvo je podaljšano bivanje otrok v šoli. Za takšno varstvo pa so potrebni prostori in prehrana in ta šola jih bo imela.

Stane Koman se je v imenu krajevne skupnosti »Posavje« in v imenu krajevnih družbeno-političnih organizacij zahvalil občinski skupščini, svetu za prosveto in telesno

NOVA POŠTA V STOZICAH — Na podjetju za PTT promet so nam povedali, da bodo novi poštni urad blizu Lampiča ob Titovi cesti odprli sredi prihodnjega leta. Pošta bo zelo sodobno opremljena. Na razpolago bodo med drugim tudi poštni predali.

Upokojenci protestirajo zaradi stanovanj

Pred spremembo zakona o stanovanjskih razmerjih

Društvo upokoencev Bežigrada je tudi našemu uredništvu poslalo protestno noto. Upokojenci zavračajo predloge za spremembo sedanjega zakona o stanovanjskih razmerjih, ki so jih hišni lastniki iz Ljubljane, povezani s hišnimi lastniki iz Beograda in Niša, predložili zvezni skupščini.

Hišni lastniki predlagajo, naj se odvzame stanovanjskim najemnikom pravico odajati v podnajem del svojega stanovanja brez soglasja lastnika, prepovedali naj bi tudi zamenjavo stanovanja, če lastnik s tem ne soglaša. Hišni lastniki utemeljujejo, da stanovanjski najemniki izkoriščajo podnajemnike, zamenjava stanovanja pa je povezana z nagrado. Upokojenci pravijo, da tudi lastniki izkoriščajo podnajemnike in se s spremembo zakona položajo podnajemnikov ne bo spremenil, pa tudi nagrade pri zamenjavi stanovanj ne bodo prenehale.

Če ima stanovanjski najem-

nik preveliko stanovanje, naj odda del svojega stanovanja hišnemu lastniku, uvedli pa bi sostanovalsko razmerje, predlagajo hišni lastniki. Upokojenci pravijo, da sedanji zakon prepoveduje na novo ustanovljati sostanovalska razmerja, če bi jih vedli, pa bi hišni lastniki hitro izrinili stanovanjskega najemnika iz stanovanja.

Upokojenci tudi nasprotujejo predlogu, da bi hišni lastniki prosto določali stanarino in sklepali stanovanjske pogodbe za določen čas, da bi odpravili prenos stanovanjske pravice oziroma takomenovano dednost stanovanja. Ne strinjajo se tudi, da bi dovolili izseliti stanovanjskega najemnika kamorkoli in v kakršnokoli stanovanje.

»Ugoditi hišnim lastnikom pomeni odmik v kapitalizem, v predvojne razmere,« piše v protestni noti. Upokojenci se zavzemajo za humane določbe sedanjega zakona o stanovanjskih razmerjih.

Rekonstrukcija Titove ceste

Od Ruskega carja do mostu bodo asfaltirani pločniki in kolesarske steze

Konec septembra so začeli preurejati Titovo cesto od Ruskega carja na Ježici do mostu čez Savo. Uredili in asfaltirali bodo pločnike za pešce in kolesarske steze ter nekoliko razširili in zravnali vozišče za avtomobile.

Dela izvaja Cestno podjetje Ljubljana, ki tudi upravlja s cestami I. reda, kakršen je odsek ceste Šentilj-Sežana skozi Ježico. Pričakovati je, da bo cesta do zime urejena.

Po rekonstrukciji bo vozišče široko 7 metrov, na vsaki strani pa bo še meter širok pločnik in pol-meter široka kolesarska steza. Pri trolejbusnem obračališču na Ježici, kjer je tudi odcep v kamping, bo vozišče imelo tri pasove. Trolejbusna postajališča bodo zunaj vozišča. Začrtali bodo tudi prehode za pešce in postavili nove prometne znake. Uvoz na cesto proti Savljam bo nekoliko širši (6 metrov), povezali pa bodo še Udvančevo ulico in Ulico Danile-Kumar pod klancem, da ne bo treba na Titovo cesto.

Zaradi razširitve Titove ceste so na Ježici že podrli Kušarjevo in Dobnikarjevo hišo, na vrsto bo prišla še Hromčeva hiša pred gostilno Angelca. Od-

stranili bodo tudi žive meje, ograje in nekaj dreves.

Vsa dela bodo veljala približno 100 milijonov S-dinarjev.

Med rekonstrukcijo bodo trolejbusi vozili kot običajno, ker ne bo treba prestaviti toliko drogov za trolejbusno napeljavo, kot so prvotno predvideli. Tu di stroški za to bodo neprimerno manjši, saj bo prestavitev drogov veljala le nekaj več kot 3 milijone st. dinarjev. Pri podjetju Ljubljana transport računajo, da bodo trolejbusi vozili še do novega leta, potem pa jih bodo nadomestili z avtobusi.

Če bodo nadaljevali tako, kot so začeli, potem na Ježici Cestno podjetje ne bo imelo najbolj vzornega gradbišča. Še bolj nerodno bo, če do zime ne bodo gotovi in se bomo po prenovljeni cesti peljali šele spomladi.

Siabo vreme bi zelo prav prišlo Cestnemu podjetju, saj bi bil to najbolj dobrodošel izgovor za zamudo pri delih. Dva, trije delavci ki so se sprehajali ob trasi, večkrat tudi ni bilo nobenega, vsekakor ni slika, kot bi predstavljala začetek del na investiciji, vredni sto milijonov, so rekli na Ježici.

in spraševali, zakaj občina ni poskušala bolj prizadevnega podjetja. Pri »Ruskem carju« so lep čas stali znaki »omejitve hitrosti in »delo na cesti«. Prometne znake so pustili ob cesti tudi takrat, ko ni nihče delal in ni bil promet prav nič oviran. Mimoidoči šalivci so znake po mili volji prestavljali in so bili največkrat obrnjeni v napačno smer. To prav gotovo ni bil prispevek za varnost prometa.

Podvoz v Šiško

Podvoz pod gorensko železnico med Samovo ulico za Bežigradom in Drenikovo ulico v Šiški, bodo po vsej verjetnosti začeli graditi konec prihodnjega leta. Zdaj izdelujejo idejni projekt za podvoz oziroma nadvoz. Na podlagi idejnega projekta se bo namreč mogoče odločiti, ali je boljši podvoz ali nadvoz. Pri Ljubljanskem urbanističnem zavodu so naročili lokacijsko dokumentacijo. Ko jo bodo dobili, bodo začeli premoženjsko pravni postopek (odkup hiš in zemljišč). Po pogodbi s projektanti — Železniškim projektivnim podjetjem — morajo biti idejni projekti pripravljeni do konca tega leta, potem pa jih bodo obravnavali strokovnjaki. Načrti bodo veljali približno 92 milijonov starih dinarjev.

Če bo finančna situacija ugodna, bi novo cestno povezavo med Bežigradom in Šiško lahko začeli graditi konec leta 1970 ali najkasneje spomladi 1971. leta. Razširitev Samove in Drenikove ulice ter podvoz ali nadvoz, bo veljala okrog 3 milijarde starih dinarjev. Ta gradnja je na seznamu prioritarnih investicij v Ljubljani. Od petih objektov na tem seznamu je cesta na grad že zgrajena, podvoz na Kajuhovi cesti v Mostah bo dograjen še letos, na vrsto pa pride poleg omenjene povezave med Šiško in Bežigradom še podhod za pešce na Ajdovščini in pokrito kopalnišče.

Ureditev nove ceste med Šiško in Bežigradom je nujna, saj se takrat, kadar so zaprte železniške zapornice na Janševi ulici, avtomobili naberejo vse do križišča na Titovi cesti.

Pol knjige na Bežigrajčana

Ob 20-letnici ljudske (matične) knjižnice

Ljudsko knjižnico Bežigrad, ki ima svoje daleč preskromne prostore ob Titovi cesti (nasproti Gospodarskega razstavišča), smo ustanovili 1949. leta. Letos torej praznuje dvajsetletnico obstoja. Hkrati ta knjižnica predstavlja matično knjižnico za Bežigradom, kar pomeni, da vodi vso skrb za nakup in ureditev knjižnih novosti v naši občini.

Začela je takorekoč iz nič. Prvo leto jo je obiskalo 1.814 bralecev in si izposodilo 3.895 knjig, medtem ko so lani zabeležili že 34.000 bralecev (če vse leto), izposodili pa 82.812 knjig. Torej brez dvoma lep napredek.

Ob obletnici ponavadi govorimo o uspehih in »zapojemo« slavo temu ali onemu. Tokrat — ob

Za Bežigradom živi okrog 41.000 prebivalcev. Po jugoslovanskih normah bi morala imeti knjižnica vsaj eno knjigo na prebivalca, v resnici pa jih ima komaj 20 tisoč. Torej pol knjige na občana...

Upravnica knjižnice Alenka Zupan pravi takole: »Potrebujemo novo knjižnico in čitalnico, o tem ni nobenega dvoma. Pri planiranju novih sosesk doslej še nismo zasledili, da bi kdorkoli mislil ali vsaj omenil takšno ustanovo. Niti centimetra prostora nimamo več za nove knjige. Kaj naj storimo? Naj ne kupujemo več novih ali naj stare razprodamo? Med vsemi osmi knjižnicami v Ljubljani premoremo daleč najmanj prostora. Mislim, da številni obisk, ki ga imamo, govori zato,

naši matični knjižnici — to ni povsem primerno. Zakaj ne? Poglejmo:

Ljudska oziroma naša matična knjižnica je letos dobila 12 milijonov starih din iz občinskega proračuna pa je zaslužila 4 milijone z izposojevalnino. Redno zaposluje pet ljudi. Za nakup novih knjig je porabila le tri milijone, en milijon za vezavo starih, medtem ko najemina za poslovni prostor in materialne stroške ter vzdrževanje veljata dva stara milijona. Zaslužki knjižničarjev so v primerjavi z drugimi zelo skromni.

Navada je, da knjižnice vso izposojevalnino porabijo za nakup novih knjig. To pri nas za Bežigradom ni mogoče, ker nimajo več prostora zanje. Skromni prostor je od tal do stropa dobesedno zapolnjen s knjigami. Kam torej z novimi?

da zares potrebujemo nove večje prostore. Seveda v središču občine in ob Titovi cesti, če hočemo še naprej zares služiti svojem namenju.

Matična knjižnica nudi strokovno pomoč tudi knjižnicama Svobode v Stožicah in na Črnučah. Prva ima 3.000 knjig, druga pa 1.500. Obe letno spodbujata okrog 2.000 knjig. Za to delo pokliče knjižničarji niso nič plačani. To delo opravljajo iz čiste knjižničarske ljubezni, pa vendar se je zgodilo, da so prileteli nanje zelo žaljivi očiti.

Da knjige hitreje krožijo, jih izposojajo na teden dni, namesto na štirinajst, kot je običajno. Trenutno bralec najbolj posega po Svetinovi »Ukanje« (8 izvodov) in žele imeti že tretji del, ki še ni prišel iz tiska. Na drugem mestu je Javorškovo delo »Kako je mogoče?« potem pa »Angelika«, »Stopinja na Lunni«, »Pot zemlja luna odprta« itd.

In kdo so bračci? V večini je mladina, srednješolska, najmanj pa je izobraženec. Vsako knjigo v povprečju obrnejo po 4,5 krat na leto, kar pomeni, da je knjižnica zelo obiskana, zelo dobra.

Kakor pravijo knjižničarski strokovnjaki, bi za Bežigradom potrebovali v današnjih razmerah eno centralno knjižnico s 40.000 knjigami (1 knjiga na prebivalca) ali pa več manjših. Savsko naselje je veliko kot Ptuj, pa nima ničesar. Torej so Ptujčani veliko na boljem. Knjižničarji so se pogovarjali o tem z vsemi krajevnimi skupnostmi, toda zaenkrat niso dobili nobenega odgovora. Morda bo kaj prostora za knjige in čitalnico v novem domu Krajevne organizacije Stadion?

Kaj se dogaja v knjižnici danes? Enciklopedije in Uradne liste, ki jih ne morejo izposojati na dom, berejo obiskovalci stoje ali pa na edinem prostoru za goste, to je na zaboji za prenog...

Norma na zaposlenega knjižničarja je 10 do 15 tisoč izposojenih knjig letno. Pet zaposlenih v naši knjižnici pa je lani izposodilo 82.000 knjig, da o brezplačnem delu v knjižnici Svobode v Stožicah in na Črnučah sploh ne govorimo. Kadar koli in kjerkoli govorimo o knjižničarstvu za Bežigradom, se to zgodi pri zadnji točki dnevnega reda, ko so že vsi utrujeni in zaspani. Morda zato ni pravega rezultata.

Zanimanje za knjige je torej veliko, denarja dovolj, le prostora ne. Prav je morda, da v današnji pretežno potrošniški družbi gojimo tudi druge vrednote, ki nam jih v prvi vrsti lahko nudi dobra knjiga.

—NE

VRTEC, KDO BO TEBE PLAČAL?

Vzgojno-varstvena ustanova »Ciciban v Soseski 6 v Stožicah je najlepša tovrstna ustanova v bežigradski občini in ena najmoderneje opremljenih v Ljubljani, smo v »Zboru občanov« zapisali natanko pred dvema letoma, ko so vrtec svečano odprli. Sepeda ti blesteči nazivi niso bili zastoj: vrtec je veljal 198 milijonov starih dinarjev, prav o tem znesku pa je bilo govor na zadnji seji sveta za finance občinske skupščine.

Po nalogu občinske skupščine je bil investitor tega objekta Stanovanjsko podjetje Bežigrad-Moste. Stanovanjsko podjetje zahteva, da jim občina nakaže še 28 milijonov starih dinarjev, kajti do zdaj so dobili le 170 milijonov starih dinarjev, vsi stroški za gradnjo in opremo vrtca pa so znašali, kot rečeno, 198 milijonov starih dinarjev.

Občina je zahtevala podrobnejšo utemeljitev teh dodatnih stroškov, vendar je stanovanjsko podjetje poslalo zelo skop obračun, kjer predvsem ni razvidno, kakšna je bila pogodbena vrednost za gradnjo tega objekta z izvajalcem ter katera so bila dodatna dela in kdo jih je odobril. Stanovanjsko podjetje navaja, da je dela vodil posebni gradbeni odbor oziroma predsednik sveta za varstvo družine Ančka Cerin, ki je naročal vrsto del in opreme.

Vrtec so gradili v letih 1966 in 1967, končni obračun stroškov pa je stanovanjsko podjetje predložilo 5. decembra 1968. V različnih poročilih so podatki stanovanjskega podjetja nekoliko različni, zanimivo pa je, da se stanovanjsko podjetje izogiba podrobnejši utemeljitvi dodatnih stroškov. Lahko so docela utemeljeni, dopustna pa je še druga možnost, da se pri gradnji tega vrtca ni ravno gledalo na vsak dinar (beri milijon).

agroobnova

podjetje za gradnje in melioracije LJUBLJANA, Črtomirova 8, telefon 313-493

GRADI: kmetijske zgradbe, živilsko predelovalne objekte in objekte družbenega standarda IZVAJA: hidro in agromelioracije ter generalna pravila težke gradbene mehanizacije.

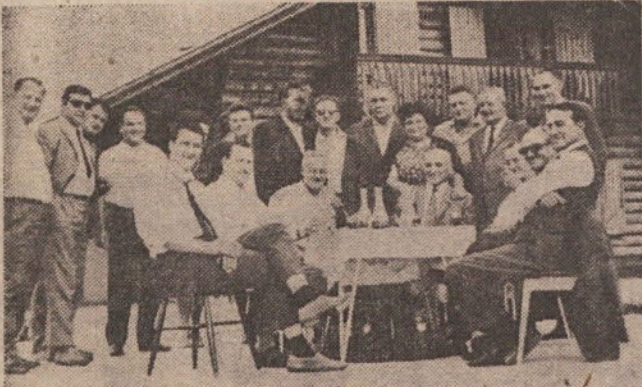
Teden otroka

»USPOSOBIMO KADRE ZA VZGOJO IN VARSTVO OTROK« glasi letošnja mednarodna parola za Teden otroka, ki bo trajal od 6. do 12. oktobra. Ne samo ljubezen, tudi skrb za otroka zahteva sposobnost in kvalifikacijo.

Zveza prijateljev mladine v Ljubljani ima za letošnji teden otroka zelo obširen program. Pripravila je cikel predavanj, po vsakem predavanju pa bo organiziran razgovor s starši; v bežigradski občini bodo ti razgovori na šoli dr. Vilita Kraigherja.

Akcijski del programa zajema: zbiralno akcijo v trgovskih in gostinskih podjetjih s prodajo znamke (po 0,20 din), zbiralno akcijo s prodajo značk Teden otroka po domovih, ki jo bodo izvedla društva prijateljev mladine in akademijo (koncert), ki jo bodo brezplačno predstavile občinski glasbene šole in zavod za glasbeno in baletno vzgojo. Vstopnice bodo DPM razpečala v gospodarskih organizacijah tako, da bodo v vstopnicami zbrala čim več sredstev. S tem bodo Ljubljanci prispevali svoj delež za hitrejšo zgraditev sprejemališča za otroke — begavce v Ljubljani, ki je nujen potreben v našem glavnem mestu in v ta namen je letos akcija ob Teden otroka.

Podprimo zbiralno akcijo društev prijateljev mladine ob Teden otroka!

Skupina izletnikov iz Stožic pred Partizanskim domom na Pristavi

Na predvečer praznika krajevnih skupnosti Posavje, 6. septembra popoldne, je bila žalna svečanost na partizanski grobnici v Stožicah. Poleg govora o pomenu bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, za kar so v NOB dali življenja tudi Posavčani, je v programu sodeloval domači pevski zbor, igrala pa godba JLA.

Svečanosti se je poleg starejših udeležilo tudi večje število otrok iz osnovne šole Danile Kumar, ki so v programu sodelovali z recitacijo. V povorki k grobnici pa so sodelovali tudi predstavniki društev in družbeno političnih organizacij Posavja. Nosili so prapore in vence.

V nedeljo, 7. septembra dopoldne, na sam praznik, je bila svečana seja odbora Krajevnih skupnosti, na katero so bili povabljeni tudi člani drugih odborov Krajevnih organizacij. Na svečani seji je govoril republikanski poslanec s tega območja inž. Miloš Polič.

Po seji je bil skupen izlet na Pristavo pri Stični, katerega se je udeležilo okoli 50 odbornikov posavskih organizacij in društev. Pri Partizanskem domu na Pristavi je zavladalo prijetno razpoloženje, ki je bilo obojaten s krajsim programom pri spominskem kamnu blizu partizanskega doma, ki je posvečen 18. 7. 1944. padlim gorenjskim partizanom in političnim delavcem, kateri so se vračali v svoje enote iz političneSOLE v Rogu.

O pomenu tega kraja, ki je znan tudi zaradi kurirskih zvez iz Gorenjske in Štajerske, in smrti narodnega heroja Jožeta Kovačiča, organizatorja upora v teh krajih, je zbranim govoril Slavko Kovačič, nekdanji sekretar KP Stiškega okrožja. Svečanosti, na kateri je dve pesmi zapel pevski zbor iz Posavja, so prisostvovali tudi nekdanji borci iz teh krajev, domačini, med njimi general major Jože Seme. S Posavci, ki so k spominskemu kamnu položili venec, pa se je izleta na Pristavo udeležil tudi predsednik bežigradske vojašnice Ljuba Serčerja, podpolkovnik Vinko Vovk.

Se za dne so se Posavčani, zadovoljni zaradi uspelega izleta, vrnili domov in se udeležili še zabave s plesom, ki je bila pri samopostrežni trgovni Prehrane v Stožicah. S. K.

Uspela javna tribuna v Stožicah

V okviru prireditve za praznik krajevnih skupnosti Posavja je bila 5. septembra 1969 tudi javna tribuna. V prostorih kluba krajevnih skupnosti na Titovi 201 jo je sklacionala krajevna skupnost in SZDL Posavje. V vabilih je bilo rečeno, da bodo na vprašanja volilcev odgovarjali občinski in mestni odborniki, oziroma republikanski poslanci.

Volilci Posavja so pristoje kluba, kot vedno, napolnili. Bili so zaproseni, da postavljajo vprašanja o vseh nerešenih vprašanjih. Temu pozivu so se mnogi tudi do besedno odzvali in postavljali resnična vprašanja, tudi taka iz katerih je bilo čutiti osebno prizadetost.

Sem in tja je bila razprava tudi vroče, celo žaljiva, toda vseeno taka, da je bila velika večina prisotnih z njo zadovoljna.

Organizatorji javne tribune so želeli, da pride do razprave tudi o gradnji Soseske 7, zato so priskrbeli maketo. No, vse to ni dalo dovolj poguma za hiter prehod v razpravo, zato je povzel besedo republikanski poslanec ing. Miloš Polič. Govoril je o vplivu občanov na republiko in o nujnosti spoznanja vseh problemov, na vseh nivojih, da bi se le ti pravično reševali. Govoril je tudi o neaktivnosti v našem gospodarstvu, o tem, da bo moral vse odmike s poti reforme plačati mali človek, delavec in kmet.

V razpravo o splošni politiki in gospodarski situaciji

Jugoslavije je poseglo manjše število navzočih, več pa se jih je oglasilo v zvezi s problemi v občini.

Kritizirali so upravno službo občine, ki greni življenje občanov je izjavil eden prvih diskutantov. Oživilni so bili problemi obšavskih kmetov, ki so zgubili zemljo zaradi arondacije, katera nobenemu ni koristila. Savsko naselje je porabilo komunalni prispevek zbran v Stožicah. Del zemljišča osnovne šole Danile Kumar je menda oddan za gradnjo hiš. Ob Savi se kaj varovalni pas — stari gozd, potem pa zaradi zavarovanja nasajajo topole.

Načrt za ureditev Tesovnikove ulice je bil že zdavnaj plačan, načrta pa še nikjer itd. so povedali občani.

Postavljena pa so bila tudi različna vprašanja, med njimi, ali se lahko popravlja hiše ob Titovi cesti od Ruskega carja do Save, oziroma bo ali ne bo cesta rekonstruirana in kdaj.

Javne tribune v Stožicah se je udeležil tudi predsednik občinske konference SZDL Janez Rigler. Razpravo je ocenil pozitivno. Pozval je Krajevno organizacijo SZDL, da skupno z odborom Krajevnih skupnosti, aktivno poseže v reševanje posavskih problemov.

Janez Dremelj, predsednik Krajevnih skupnosti Posavje, pa je za zaključek živahne razprave, ki je trajala več kot štiri ure, predlagal, da naj bi bile takšne tribune dva do trikrat na leto.

STANE KOMAN

Konec meseca junija 1941 so v Ljubljani in njeni okolici začeli organizirati mladinci opravljati akcije proti okupatorju v skupinah po trije, štirje. Te skupine so sestavljali skorejci pa tudi drugi mladinci, ki so sprejeli programsko načela OF.

Mladinske skupine so imele nalogo, da prizadejajo okupatorju čimveč škode v materialnem in moralnem pogledu. Opravljale so napise in listkovne protestne akcije, izobešale zastave, uničevale telefonske zveze itd. Povsod so te akcije bile uspešne o čemer pričajo tudi zapisi v okupatorjevih dokumentih.

Tako je bilo tudi na Ježici, v Savljah in Klečah, v Mali vasi in Stožicah, to je na območju, ki ga danes zajema krajevna Posavje v občini Ljubljana-Bežigrad.

Ko je glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet, dne 16. julija 1941 sprejelo odlok o prehodu na oboroženo vstajo, so Ježičani, kdo ve, slučajno ali po naročilu, prekinili glavno telefonsko zvezo med Ljubljano in Mariborom. Na lipi pri cerkvi na Ježici so izobešili rdečo zastavo, po cestah pa potrosili listke z gesli proti okupatorju. Po tem datumu se je 7. septembra 1941 izvrstilo še kakšnih deset akcij, ki so v večini primerov zabeležene v sovršnih dokumentaciji.

In kaj se je zgodilo 7. septembra 1941?

Vestnik Obveščevalnega urada XI. armadnega korpusa italijanskega okupatorja, dne 10. septembra 1941 poroča o situaciji v ljubljanski pokrajini in med drugim piše:

7. september: v naselju Ježica so neznanе osebe napadle z revolverskimi strelji tri obmejne miličnike in dva finančna stražnika ter ranile dva miličnika. (Zbornik dokumentov in podatkov o narodnoosvobodilni vojni jugoslovanskih narodov VI. del, 1. knjiga, stran 387).

Ugotavljati danes, kako je bilo pred 29 leti, je res težko. Z Adrianom Kumarjem, udeležencem prve oborožene akcije na italijanske fašiste na Ježici sem se 6. septembra letos prvič pazljivo pogovarjal o akciji. Prosil sem ga, naj mi akcijo opiše tako, kot se je še po tolikih letih spominja. Najprej sem mu prebral nekaj, kar je o akciji že bilo napisanega in ko sem končal, je Adrian dejal:

»Bil sem član trojke, v kateri je bil še Jože Kališnik in Lojze Gogala. Voda naše skupine je bil Miha Cerin, s katerim smo po navadi skupaj izvajali akcije.

Do 7. septembra 1941 smo napravili več listkovnih akcij, izobešili zastavo na lipi pred cerkvijo, pretrgali telefonske žice ob kamniški progi, podrli telefonski drog blizu karabinerske postaje, pomagali

graditi bunker pri mizarju Kosu na Ježici it. l.

Za akcijo, ki smo jo izvedli 7. septembra 1941 ni smo dobili navodil od Mihe Cerina. Sami smo se odločili in sicer najprej da bomo prisilili nekega nemškega oficirja k predaji orožja in obleke, potem pa se je iz tega izcimilo čisto nekaj drugega. Ker smo v akciji porabili nekaj komadov za takratne razmere dragocene municije, sovražniku pa ničesar odvzeli, sem bil potem tudi kritiziran. Niso me kritizirali zaradi naše samoiniciative, temveč zaradi polovično izvedene akcije.

Iz vsega, kar mi je tedaj Adrian povedal, je dogodek 7. septembra verjetno potekal tako, kot ga bom tu opisal.

Adrian Kumar, sin posavskega revolucionarja Andreja Kumara, ki je leta 1941, ko so našo zemljo okupirali fašisti, močno želel, da bi imel pištolo.

Kdo pa takrat ni imel takšne želje? Vsi organizirani mladinci smo mislili, da bomo vse naloge OF proti okupatorju z lahkoto opravili, samo če bomo oboroženi.

Adrianu ta vroča želja še posebno ni dala miru. Nekega dne, ko je namesto očeta, ki je kot orožar Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet živel v ilegali, še delal

Adrian Kumar

pri Standard Vakuum Oil Co. v Ljubljani, se mu je ponudila prilika in prisvojil si je italijansko Beretto. Italijanski vojaki so namreč s kamioni prišli po bencin in ko so polne sode bencina potiskali na kamione, so odpeli opaske in jih odložili v šoferjske kabine. Od tam mu je pištolo uspelo izmakniti.

Beretta je italijanskega izvora, a po naših takratnih pojmih je bilo vse, kar je bilo italijanskega zanič. Zato si je tudi Adrian želel boljšo pištolo, vsaj takšno, kot jo je imel neki nemški oficir, ki je mimo njihove hiše vsak dan hodil iz italijansko-nemške meje v Savljah čez italijansko nemški blok na Ježici blizu našnjega kopaljšča.

Gogala, ki je kasneje padel v partizanih, je bil tedaj vsak dan pri Kumarjevih in tako je bil tudi pri njih 7. septembra 1941. Proti večeru je ta

dan brez predhodnega dogovora prišel tudi Kališnik za njim pa slučajno še Martin Kos. Oba sta kasneje odšla k partizanom, kjer je Kališnik tudi padel. Pogovarali so se o vsem mogočem in tudi o pištolah. Adrian jim je zaupal svojo željo po pištoli že omenjenega nemškega oficirja in sklenili so, da ga napadejo in mu jo odvzamejo. Sli so ga čakali okrog 200 metrov višje od Kumarjeve hiše na breg, vrhu katerega je cesta oz. ulica, ki nosi sedaj ime narodnega heroja Danile Kumarjeve. Tam so dolgo drug poleg drugega ležali v travi, toda nemškega oficirja ta večer ni bilo od nikoder. Pričelo jih je zebsti. Bilo jim je žal zaradi propadle akcije, zato so sklenili, da bodo patrolirali po vasi. Odšli so nazaj preko današnje Titove ceste v Malo vas. Med potjo so se spomnili, je povedal Adrian, da morajo določiti, kdo bo poveljeval in odločal, če do česa pride. Izbrali so Kališnika. Bil je najstarejši, imel pa je tudi težko pištolo Steyer.

Ko so se po malovaški cesti tik pred Stožicami približali današnji Titovi cesti, so pod cestno svetilko zagledali italijanskega vojaka. Zamikalo jih je, da bi ga napadli in mu odvzeli orožje, po močnosti pa tudi obleko. Toda bila je že policijska ura in na glavni cesti je pretla večja nevarnost. Končno sta se proti Italijanu napolila Kališnik in Adrian. Ko ju je vojak zagledal, je pohitel v smeri proti Ježici, oba fanta pa za njim. Pri današnji trgovini Prehrane, pri Spornu, je pred italijanskega vojaka iz žive meje izstopilo nekaj mož. Bili so člani italijanske patrolje, ki so se verjetno skrili v živo mejo, da bi v zasedi počakali bližajoče se osebe, katere so verjetno slišali ali pa celo videli. S prišlim vojakom se je patrolja začela nervozno pogovarjati.

Kališnik in Adrian sta menila, da bo najmanj sumljivo, če gresta kar naprej. Sla sta čez cesto na drugo stran, da bi se patrolji umaknila. Toda patrolja jo je mahnila čez cesto za njima. Srečanje iz oči v oči je bilo neizogibno. Kališnik je bil prvi, tik za njim pa je hitel Adrian. Ko so ju zaustavili, so člani italijanske patrolje držali puške v višini pasu. Kališnik jim je hotel nekaj povedati, toda takoj je dobil udarc s puškinim kopitom. V naslednjem trenutku je Adrian, odzadaj, preko desne Kališnikove rame, mimo Kališnikovega ušesa ustrelil v vojaka, ki je bil oddaljen le dober korak.

Tedaj je ustrelil tudi ta vojak, a je zgrešil in kroglja se je zarila v steno hiše, na kateri je spominska plošča, posvečena temu dogodku. Trije preostali vojaki italijanske

patrulje (peti, tisti, ki sta mu prvotno sledila, je ostal na drugi strani ceste), so v tem trenutku pričeli bežati v smeri proti gostilni »Ruski car« in za njimi je Adrian izpraznil saržer. Vojak, na katerega je Adrian najprej ustrelil, je ostal na mestu, kot ukopan. Adrianu je to še danes nerazumljivo, ima pa ga, kot pravi, še vedno pred očmi.

Kdaj se je Kališnik umaknil, se Adrian ne spominja. Preprosto ni ga bilo nikjer, zato se je še on pognal za bližnjo hišo v grmovje rož, potem pa se je po vseh štirih splazil v noč.

Bežeči italijanski vojaki niso streljali. Po kratki tišini, ki je nastala po Adrianovem umiku, pa so se vrnili in odprli ogenj. Streljanja in vpitja je bilo potem zelo veliko in tega se še danes spominjajo sosede, precej daleč naokoli. V vseh petih hišah, ki so bile najbližje kraju tega dogodka, so Italijani takoj z velikim hrupom začeli s preiskavami, da bi našli napadalce.

Cez nekaj časa, še pred polnočjo, sta se Kališnik in Adrian dobila pri Lojzetu Kosu, mizarju na Ježici, kjer je Adrian, da bi se izognil morebitni aretaciji, večkrat prespal. Oba sta bila vsa iz sebe, malo zaradi akcije, ki se je ta večer prvič končala s streljanjem na fašiste, še bolj pa zato, ker eden za drugega nista vedela, če sta odnesla zdravo kožo.

Akcija 7. septembra na Ježici je ne glede na to, da ni bila vnaprej dogovorjena, imela na Ljubljanskem Posavju velik odmev. Gotovo je močno prizadela tudi moralno-politično zavest italijanske fašistične soldateske vsaj na Posavju, če že ne v vsej Ljubljanski pokrajini. Med ljudstvom je tudi utrčila prepričanje, da se Slovenci z okupatorjem ne bodo dogovarjali, ampak bojevali do zmage.

S to akcijo je Ljubljansko Posavje prišlo v oborožen upor proti okupatorju. Se isti mesec so se prvima dvema partizanoma iz Stožic — to je Francu Bratovžu in Mirku Rodiču, pridružili še drugi. Tedaj so odšli v partizane Franci Gorjanc-Bodbi, Mirko Glinšek, Alojz Gogala, Jože Slovenec, Silvo Cebulj, Ciril Kalinger, Roman Omahen, Jože Drakšler-Polh in še kdo. Njim so sledile nove skupine vse do poletja 1942, ko je odhajanje k partizanom pretrgala znana italijanska oziroma Roška ofenziva.

Doma na Posavju pa je med tem Miha Cerin z Ježice začel organizirati enote Narodne zaščite, ki so uspešno nadaljevale z raznimi pa tudi oboroženimi akcijami proti okupatorju.

STANE KOMAN

Uspešna sezona

Atletika sezona se že nagiba v zadnje četrtino. Za njimi so že skoraj vsa pomembnejša tekmovanja, razen ekipnih tekmovanj, ki bodo še v oktobru. Čas je, da naredimo kratek prerez skozi letošnjo sezono. Ne bomo se zmotili, če trdimo, da so atleti iz Bežigrada do sedaj dosegli vrsto imenitnih rezultatov, na katere so lahko ponosni. Ponovno so dokazali, da so poleg celjskega kladivarja najmočnejši slovenski kolektiv in spadajo v sam vrh jugoslovanske atletike. O tem se lahko prepričamo, če podrobneje pogledamo rezultate z nekaterih letošnjih tekmovanj.

kunde popravili lastni republiški rekord. To je odlična čast (poprček je 49,1) in sodi med najboljše jugoslovanske dosežke v tej disciplini.

Dvoboj Slovenija - Veneto

V reprezentanci Slovenije je nastopilo devet olimpijcev: Carli, Korent, Kovačič, Mele, Penca, Pečar, Pisič, Zornada in Zorž. Vsi so pripomogli, da je naša reprezentanca tudi v povratnem dvoboju slavila izdatno zmago. Prva mesta so dosegli Pisič na 110 m ovire, Mele na 400 m in Pečar v metu diska. Olimpijina štafeta 4 x 100 m, okrepljena z najhitrejšim Slovincem Kocuvanom, pa je s časom 41,8 dosegla absolutni republiški rekord.

Slovensko prvenstvo

Konec julija je bilo za Bežigradom v organizaciji Olimpije XXIII. slovensko prvenstvo. Pri pripravljanju naprav in pri sami izvedbi tekmovanja so zopet prispevali, da je bilo tekmovanje na ravni. Atleti Olimpije so skupno osvojili 9 naslovov prvakov. Pri moških so si zlate medalje priborili: Miloš Mele na 400 in 800 m, Boris Pisič in Vinko Korent na 110 oz. 400 m ovire, obe štafeti ter Zdravko Pečar v metu diska. Pri ženskah pa se je dvakrat povzpela na najvišjo stopnico veteranka Alenka Hudobivnik. Z novimi osebnimi rekordi in odličnimi rezultati pa so se izkazali: Srdan Carli (10,8 na 100 in 21,7 na 200 m), Marko Medvedček (203 v višino), Tone Kovačič (3:58,4 na 15000 m), Janez Penca (14,8 na 110 ovire), Ucakarjeva, Marko Saje in še nekateri.

V začetku avgusta je bilo na Reki jubilarno 25. povojno prvenstvo. Tekmovanje je bilo zelo dobro organizirano, doseženih pa je bilo vrsto dobrih rezultatov. Največje presenečenje je pripravila Olimpijina štafeta 4 x 100 m, saj je kar za pol sekunde premagala glavne favorite Crveno zvezdo. V štafeti Beograđanov so tekli kar trije državni reprezentantje z državnim rekorderjem Križanom na čelu. Čas 42,3 je le za desetinko slabši od klubskega republiškega rekorda in najboljši Olimpijin dosežek. Bežigrjanci so nastopili v postavi: Boris Pisič, Vinko Korent, Srdan Carli in Janez Penca. Drugi dan bi morali Ljubljanečani braniti naslov v štafeti 4 x 400 m, vendar zaradi boleznih disciplin Meleta, niso mogli ujeti na popolni uspeh in sploh niso startali. Bronasto medaljo je osvojil Zdravko Pečar, ki je poleg tega dobil še pokal, kot najboljši mladi tekmovalac na prvenstvu. V finale so se še uvrstili Carli, Penca in Pisič.

Na isti dan bi morala reprezentanca Ljubljane gostovati v Bratislavi, vendar pristojnim ni uspelo zagotoviti denarja, tako se je vodstvo Olimpije odločilo za vabilo iz Italije. V Vidmu so Ljub-

ljanečani doživeli izredno ljubezniv sprejem. Nastanili so jih v prijetnem hotelčku s hitro in dobro postrežbo. Se isti dan jim je župan priredil sprejem v mestni hiši, ki je potekal v prisrčnem vzdušju in sklepanju novih poznanstev. Italijani so se potrudili in preskrbeli uradnega prevajalca. Župan je Olimpijcem podaril lepo ilustrirano knjigo o znamenitostih Vidma, s tekstom v italijanski in slovenski, kar je vsekakor lep napredek v medsebojnih italijansko-jugoslovanskih odnosih. Povedali so tudi, da je župan vnet obiskovalec atletskih prireditev, saj je sam bil nekoč aktivni športnik. Vodstvo Bežigrjancov si je edino, da se bodo le težko odložili za tak gostoljuben sprejem, seveda če ne bo priskočil na pomoč Mestni svet.

Drugi dan je bilo tekmovanje na stadionu, ki je bil res vgladno pripravljen. Stadion je nekoliko izven mesta in je v izredno lepem okolju, obdan s številnimi topoli, z majhno tribuno in parkom okrog steze. Na takem objektu je pravi užitek tekmovati, še posebno pa trenirati. Samo tekmovanje prav gotovo ni najvažnejše — zmagali so Ljubljanečani — pomembnejše za obe strani je spoznavanje novih ljudi, sklepanje prijateljstva, spoznavanje novih krajev, običajev ljudi in dežel, kar ni brez posledic v odnosih sosednjih držav. Bežigrjanečani so se iz Italije vrnili s prijetnimi občutki in potrudili se bodo, da bodo tudi Vidmčani zadovoljni zapustili, prihodnje leto, naše mesto.

Problemi atletov

Sedaj pa se o nekaj težavah, ki tarejo atlete Olimpije. Eden glavnih problemov je finančni položaj kluba. Pri Olimpiji je vrsta mladih, kvalitetnih ljudi, ki zagotavljajo klubu boljše uspehe. Vendar napredek kluba ne more biti zagotovljen že s to ugotovitvijo. Naj so naravni pogoji še tako obetajoči, se lahko zgodi, da zaradi premajhne podpore družbe, pričačevani hitri vzpon izostane. Lep primer, kako pomembno vlogo igra materialni položaj kluba, je atletski klub Sarajevo, z 38 milijoni letnega proračuna, ki je postal eden vodilnih jugoslovanskih društev. Atletika lastnih dohodkov praktično nima, saj gledalcev na prireditvah na republiški ravni skoraj ni. Torej so atleti odvisni izključno od dotacij. Pripravljeni pa smo, da bi se z naminjanje za atletiko povečalo, če bi v Ljubljani večkrat organizirali prireditve na mednarodni ravni. To pa bi bilo mogoče le z moderniziranjem tekmovalnih naprav, v mislih imamo tartan, in ne nazadnje z dvigom kvalitete ravnih ljubljanske atletike. Od takšnih prireditev bi ne imeli koristi samo atleti, ampak prav gotovo tudi turistična Ljubljana.

Se en problem je zelo pereč. Klubski prostori, ki so v stari tribuni, sploh ne zaslužijo svojega imena, saj je to le en prostor, ki je velik kot malo manjši kokošnjak. V njem je pisarna, pozimi pa tudi garderoba. Ko so se preselili nogometarji, so atleti mislili, da bodo dobili njihove stare prostore, vendar so se zmotili. V njih so ustanovili Klub prijateljev nogometaša? Atleti zahtevajo pojasnilo. Upajo, da jim ne bo treba uporabiti sile, da bi prišli do večjega prostora. Sploh pa v nogometniku precej postrani gledajo amaterje, ki se kar naprej nekam silijo. Atleti so prepričani, da si bodo tudi oni izborili svoj prostor pod soncem.

V. KORENT

Urnik vadbe TVD Partizan Bežigrad

Pionirke: ponedeljek in četrtek od 18.30 do 19.30.
Pionirji: torek in petek od 19.20 do 20.20.
Mladinke: ponedeljek in četrtek od 19.30 do 20.30.
Gimnastika (vsi tekmovalni oddelki): ponedeljek, sreda in petek od 19.30 do 22.30.
Rekreacija (starejši člani): torek od 20.30 do 22.30 in nedelja od 11.00 do 12.30.
 Uradne ure (informacije in vpi-sovanje) vsak torek od 19.30 do 20.30 v društveni pisarni.
 Partizan Bežigrad vas vabi v svoje vrste.

Druge v Sloveniji

Tekmovanje v republiški ženski košarkarski ligi je končano. Letošnjo sezono je tekmovalo v ligi rekordno število — kar deset ekip. Članice Ježice, ki tekmujejo v republiški ligi že šest let, so dosegle letos svoj največji uspeh, odlično drugo mesto. Uvrstile so se takoj za igralkami Jesenic. Odigrale so 18 tekem, od katerih so izgubile samo tri tekme, dve s prvakinjami s Jesenic in eno z ekipo Maribora. Letošnji uspeh je še toliko večji zato, ker so si ga priborile mlade igralke, ki so tudi v prihodnje s tako marljivo sposobnostjo posegati v

Tekmovalci, organizatorji in sodniki na kopališču pri Sternu

Prve plavalne tekme na Ježici

Sportne prireditve ob krajevnem prazniku

Na Ježici in v Stožicah je bilo ob prazniku krajevnih skupnosti »Posavje«, 7. septembra, več športnih prireditev. Pobudo zanje je dala krajevna skupnost, ki je tudi prispevala nagrade in priznanja za najboljše. Nastopili so plavalci, balinarji, košarkarji, no-

gometarji in strelci. Udeležba na plavalnem in balinarskem tekmovanju ni bila preveč številna, ker je bilo premalo časa za dobre priprave. Prihodnje leto bodo prav to napako skušali popraviti. Na Ježici doslej še nikoli ni bilo plavalnega tekmovanja. Ker

pa so letos na kopališču pri Sternu zgradili bazene, so vključili v spored prireditev za krajevni praznik tudi plavanje. V finalu na 50 metrov prosto je zmagal M. Ostaševski s časom 36,3, pred Kogojem 37,2. Ramovžem 38,0, Zajcem 39,3. S Ostaševskim 39,6 in M. Stuchljem 46,0. Vrstni red v finalni tekmi na 50 metrov prosto: 1. M. Stuchly 45,2, 2. Resman 46,0, 3. M. Ostaševski 46,9, 4. Stular 47,0, 5. Kogoj 47,9, 6. Zajc 53,2.

Nogometarji so se razdelili na »debele« in »suhe« ter se pomerili na novo asfaltiranih igriščih pri osnovni šoli Danile Kumar v Stožicah. Zmagali so »debele« 3:2, potem ko so suhih vodili v prvem polčasu 1:0.

»Debeli«: Blazjak, Dolinšek, Ložar, Sadar, Sonec, Ramovž, Strelci: Ramovž, Sonec in Sadar.

»Suhi«: Jeršek, Predanič, Klančičar, Gospodarič, Jakopič, Cvetko, Strelca: Cvetko in Gospodarič.

V predtekmi so nogometarji mladinskega aktivna Ježice premagali Savlje 5:4.

V streljanju zračno puško, ki je bilo na strelišču SD »Tabora na Ježici«, je zmagal D. Dovč (163 krogov), pred Bohincem in Lavričem (po 159 krogov).

Košarkarji Ježice so v prijateljski tekmi premagali Stadion 67:58 (39:18).

Priprave smučarjev

Morda se čudno sliši, da so smučarji-tekači že tekmovali v Dolu, ko smo šele na pragu jeseni. Odgovorni, ki pri SZS in SZJ skrbitjo za pripravo naših najboljših tekačev, so v letošnjem programu priprav vnesli tudi 3 nastope na suhem, ki naj bi že pred prvim snegom izostrili formo in bi tako tekači prišli na sneg že navajeni tudi na tekmovalni napor.

Prvo tako tekmovanje so zadnji nedeljo v septembru odlično pripravili prizadevani smučarski delavci iz Dola, ob sodelovanju SZS, Obč. ZTK Bežigrad in vodstva osnovne šole.

Progi, ki sta bili dolgi za člane 12 km in za mladince 7 km, sta bili odlično trasirani in pripravljene, dovolj težki, vendar tekoči, da je vsak lahko pokazal vse svoje trenutne sposobnosti. Tekmovanje je bilo še posebno zanimivo zato, ker je bilo ekipno, saj so morali po trije tekmovalci ves čas teči skupaj in skupaj priti tudi v cilj, ki je bil prav pred novo telovadnico in za to priročnost primerno pripravljen.

Skupaj je nastopilo 9 mladinskih in 4 članske trojke. To je morda nekoliko šibka udeležba, vendar je pohvalno, da so se teka udeležili skoraj vsi najboljši mladinci in člani, razen Ambrožiča, Kalana in Šimnica.

Pri mladincih so izenačili tekači Triglava vodili ves čas in je bila njihova zmaga z več kot dvema minutama naskoka prepričljiva. Domači smučarji so poslali v boj dve ekipi, od katerih je bila zelo dobra prva v postavi Krašovec, Straser in Ložar Matevž, ki je zasedla zelo dobro 3. mesto.

Pri članih so prepričljivo zmagali Jeseničani, ki so v odstotnosti Kalana iz Gorji in Karpča iz Raven imeli najbolj izenačeno trojko: Kerštajn, Milnar, Pintar, ki

je po odličnem teku dosegla izvrstni čas. Ekipa iz Gorji bi se brez dvoma vmešala v boj za prvo mesto, če bi bil tretji tekač Dornik zdrav, tako pa je tekel bolan in ni vzdržal ostrega tempa svojih tekačev. Zelo dobro se je odrezala domača trojka Slavko Premožec, Avgust Laznik in Janez Pavčič, ki je pustila za seboj zelo dobro ekipo Fužinarja, v kateri pa je tekel mladinec Mozgan, namesto eskreganega Karpča.

Po tekmovanju je bila slovesna razdelitev diplom in nagrad, ki so jih za to tekmovanje prispevali SZS, Obč. ZTK in TVD Partizan Dol. Predstavniki SZS tovariš Linke se je organizatorjem zahvalil za izredno uspešno organizirano prireditev in za polno razumevanje, ki ga kažejo v Dolu za razvoj te smučarske zvrsti!

Kolesarske dirke v Dolu

V Dolu so bile zelo zanimive kolesarske dirke pod imenom memorial »Zajc-Levičnik«, ki jih organizira vsako leto tamkajšnji Partizan skupaj z OZTK Lj. Bežigrad. Letos je bilo tekmovanje prvič po krožni progi od starta v Dolu preko Beričevega in Brinja do Sentjakoba, nato pa po zasavski cesti nazaj v Dol. Skupno je nastopilo kar 53 kolesarjev iz vseh slovenskih društev ter enega iz Italije. Turisti so 10 km dolgo progo prevozili 4 krat, dirkači specialisti pa 6 krat. Sama tekmovalna proga je bila tako za dirkače kot tudi za gledalce, katerih je bilo precej, izredno zanimiva. Tudi predstavniki kolesarske zveze in drugi strokovnjaki, so se o njej zelo pohvalno izražali, le da je nekoliko preveč ravninska, sicer pa je vse skozi odlična asfalt.

V skupini turistov je letos nastopila tudi precej močna domača ekipa, ki je kljub temu, da je imel najboljši domačin Premožec defekt prav pred ciljem, zasedla drugo mesto za Rogom in pred Bledom. Za senzacijo je tudi poskrbel domačin, predvojni dirkač Karol Zupančič, ki je poleg tega, da je prireditev finančno podprl, kljub svojim 57-letom prevozil en častni krog v zelo dobrem času.

Kot vedno je bilo seveda največje zanimanje za dirko specialistov, med katerimi je bil glavni favorit član Roga in reprezentant Kunaver. Vendar pa so ostali dirkači preveč pazili nanj, tako da mu noben pobeg ni uspel. Tako situacijo sta izkoristila Rogovca

Nučič in Vrenjak in takoj po letnem cilju v tretjem krogu potegnili in svoj naskok do cilja povečala na slabo minuto. Kunaver pa je kljub temu imel na koncu še toliko moči, da je dobil šprint v skupini in tako vsaj obrona.

Celotno prireditev so pole obč. zveze za telesno kulturo Lj. Bežigrad podprla tudi domača in nekatera ljubljanska podjetja ter zasebniki. Prireditev si je ogledal tudi zvezni trener Zvone Zanoškar ter tehnični sekretar KZS Cahnjen, zastopnik Roga Janežič in drugi. Obljubili so, da bo Dol dobil v prihodnje v organizacijo tudi kakšno uradno tekmovanje, na primer republiško prvenstvo ali državno prvenstvo za turiste in podobno.

Resultati:
TURISTI: - Podbršček (Kriško) 57:36, 2. Frelich (Škofja Loka) 57:36, 3. Kavaš (Beltinci) 57:38, 4. Avsec (Rog) 57:39, 5. Luček (Rog) 57:40, 6. Hvasija (Dol) 57:40, 11. M. Ložar 57:45, 14. Jagodice 57:58, 15. Premožec 58:20, 16. J. Ložar 58:50 (vsi Dol) itd. **EKIPNO:** 1. Rog, 2. Dol, 3. Bled. **OBČINSKO PRVENSTVO:** 1. Hvasija, 2. M. Ložar, 3. Jagodice, 4. Kunaver.

SPECIALISTI: 1. Nučič 1:15,0, 2. Vrenjak 1:15,0, 3. Kunaver 1:15,42, 4. Zakotnik 1:15,42, 5. Gašperin 1:15,42 (vsi Rog) itd. **EKIPNO:** 1. Rog, 2. Hrastnik, 3. Kranj. **OBČINSKO PRVENSTVO:** 1. Nučič, 2. Kunaver.

JOZE JERMAN

Športna dejavnost na šolah

BOGAT PROGRAM

Ze nekaj let posvečajo odgovorni za vsestranski razvoj naših šoloobveznih otrok veliko pozornost tudi izvenškoli dejavnosti in športna dejavnost zavzema pri tem zelo visoko mesto. Mladina, učenci in dijaki želijo svoje veščine in svoje telesne sposobnosti, pridobljene pri rednih urah telesne vzgoje in pri šolskih športnih krožkih preizkusiti s svojimi sovrstniki, z učenci in dijaki drugih šol v občini, v mestu in celo izven meja našega mesta.

Ljubljanske občinske zveze za telesno kulturo so preko svojega koordinacijskega odbora pri Mestni skupščini izdelale precej bogat program nastopov v novem šolskem letu 1969-70.

Program zajema naslednja tekmovanja v okviru posameznih občin in nato do prvenstev mesta, področja in celo v nekaterih primerih do prvenstva republike:

- atletski šolski pokal za osnovne in srednje šole,
- jesenski in morda tudi spomladanski kros,
- tekmovanje v košarki,
- tekmovanje v odbojki,
- tekmovanje v rokometu,
- tekmovanje v malem nogometu,
- tekmovanje v gimnastiki,
- tekmovanje med dvema ognjema,
- tekmovanje v vseh treh panogah smučanja,
- tekmovanje v plavanju,
- orientacijski tek z streljanjem.

Za vsa navedena tekmovanja so že določeni približni termini izvedbe po šolah, občinah, mestu, področju in tudi v republiškem merilu. Naše šole bodo z redkimi izjemami v celoti izvedle navedena tekmovanja med razredi, nakar bo Obč. ZTK prirejaša s pomočjo specializiranih klubov tekmovanja na ravni občine, najboljše ekipe in posamezniki pa bodo šli na nadaljna tekmovanja na ravni mesta, področja in do republiških prvenstev.

Ker so pri nas po šolah v glavnem dobri ali vsaj zadovoljivi pogoji tako za vadbo v telovadnicah in na odprtih igriščih in ker bomo z novim letom pridobili celjo pokrit in ogrevan šolski zimski bazen v Savskem naselju, ni nobenih zadržkov ali razlogov, da se naše šole ne bi v celoti za ta tekmovanja dobro pripravile in na njih tudi nastopile. Prva tekmovanja v atletiki in jesenskem krosu so na programu že 7. in 14. oktobra.

Tonosa bi skoraj pojedla samo sebe

Zgodi se, če je poslovanje podjetja poslovna skrivnost

Zaposleni v tovarni trikotaje in nogavic Tonosa v Savljah so junija meseca dobili po 40.000 starih dinarjev plače, julija meseca pa 30.000 starih dinarjev. Takšne so bile posledice težav, v katere je zabredla tovarna. O tem smo že pisali v »Zboru občanov«.

Po razrešitvi direktorja so za v. d. direktorja najprej imenovali direktorja tovarne Beti iz Metlike, vendar je ta po enomesečnem poslovanju podal ostavko. Delavski svet je potlej imenoval za v. d. direktorja tehničnega vodjo v Tonosi inž. Metelkovo, ki še z dvema članoma kolektiva vodi podjetje. Takoj so izdelali sanacijski program. Povezali so se tudi z Gorenjsko predilnico v Škofji Loki in ljubljanskim podjetjem Tekstil. Kaže, da so uspeli, saj so se naročila kupcev tako povečala, da so morali ukiniti proste sobote. Izboljšali so organizacijo, sanacijski program pa zajema še vrsto ukrepov, da bi zmanjšali zažalge in znižali stroške poslovanja.

Na podlagi sanacijskega načrta in predpogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju z Gorenjsko predilnico, je upravni odbor sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij občine Bežigrad odobril Tonosi sanacijski kredit v višini 150 milijonov starih dinarjev.

V sosednjem Topsisu so si njega dni delili lepe plače, bil je malodane za zgled vsem ostalim delovnim organizacijam za Bežigradom. Tudi v Tonosi je bilo še v začetku leta vse v najlepšem redu. Vsaj tako je zatrjeval direktor in pristavil, da so »tekoči« problemi pogojeni z vedno večjo nelojalno konkurenco na trgu, zastarelostjo strojev in podobnimi objektivnimi težavami. Vse ostalo bi bilo, tako je pač danes v tržnem gospodarstvu, lepo zavito v meglo ali notranja gospodarska skrivnost podjetja.

Blizu in daleč je bilo znano, da delavci v Tonosi lepo zaslužijo. In ko je odbilo plat zvona, se je razvedelo, kako in koliko je kdo zaslužil. Zdaj ni več nobenih gospodarskih skrivnosti. Direktorjev povprečni mesečni dohodek v zadnjem letu je znašal slabega pol milijona starih dinarjev, skladiščnik se je približal dvesto starim tisočkom itd. Vodilni uslužbenci so imeli dnevnice po 10.000 starih din, kilometrina pa po 120 starih din. Tovarna je torej gledala, da njeni delavci niso hodili naokrog žejni in lačni, da so jo predstavljali tako, kot je to potrebno.

Ze sredi lanskega lega je občinska skupščina ugotovila, da Tonosa pluje v negospodarske vode. Direktor je priznal, da podjetje sicer pluje po razburkanem morju nelojalne konkurence, vendar da je praktično brez moči, ker delavski svet noče ničesar slišati o zmanjšanju plač (osebnih dohodkov) vsem delavcem po vrsti. Plače naj bi bile dejanski rezultat dela, kakor so si jih začrtali z internim pravilnikom (zakonom) podjetja.

Kakšna je bila resnica? Za osebne dohodke so praktično porabili ves doseženi dohodek, za sklad pa so odvajali samo en samcat odstotek. Razmerje plače: skladi 99:1 bi že zdavnaj moral biti signal, da Tonosa je samo sebe. Toda zgodilo se ni nič, dokler ni zares zaškripalo.

Občinska komisija za družbeni nadzor je med drugim ugotovila, da vsi organi samoupravljanja z direktorjem na čelu niso spoštovali pristojnosti, ki jim jih dajejo statut podjetja in drugi samoupravni akti. Člani delavskega sveta za sejo niso dobivali nobenega gradiva, temveč so odločali o velikih in majhnih zadevah kar na sejah, neposredno po poročilih vodilnih uslužbencev.

Dvakrat zanimivo je, da nihče izmed članov samoupravnih organov ni hotel časnika karju povedati, kaj in kako je v podjetju narobe, češ da nima pooblastil. Govoril je le direktor, in to o vrsti objektivnih težav, konkurenca, zastarelem strojnem parku itd.

V Tonosi je zaposlenih 240 delavcev, od tega 80 v upravni in proizvodni režiji. Torej ena tretjina tako imenovanih posrednih proizvajalcev. Kakšnega opisa delovnih mest ne premorejo, spričo česar ni mogoče ugotoviti, obseg dela, dolžnosti in odgovornosti posameznikov. Visoko izobrazbo, kakor še marsikje drugod po naši domovini, so zahtevali samo od novih delavcev, medtem ko so si stari izobrazbo pridobili z izkušnjami.

Očitno je, da so odločujoči posamezniki v Tonosi mislili le na današnji dan, še zdaleč pa ne na prihodnost. Kolektiv bi torej pojedel samega sebe, ne da bi se tega zares zavedel. Ali pa — kdo ve!

K. I.

Gospodarjenje

Nadalj. s 1. strani

miranje posebnega sklada pri republici iz preseženih osebnih dohodkov skriva v sebi nevarnost, da bi z razdeljevanjem teh sredstev pravzaprav kaznovali dobre gospodarje, nagrajevali pa slabe, ki bi se na ta sklad oziroma na pomoč iz tega sklada vse preveč zanašali.

Po tehtni razpravi so sklenili nemudoma obvestiti posamezne skupščinske organe, ki so začeli z razpravami o teh problemih, s stališčem zboru delovne skupnosti in jih opozoriti na svoje pomisleke.

Zbor delovne skupnosti pa je na tej seji začel tudi s koristno prakso. Na sejo je namreč povabil precejšnje število direktorjev in predstavnikov delovnih organizacij. Žal pa smo lahko ugotovili, da se je vsega števila povabljenih udeležila seje le slaba polovica, kar jim prav gotovo ne daje najlepše legitimacije, zlasti še, ker se jim ni zdelo potrebno niti opravičiti se.

Obiščite sejemске prireditve na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

- 16. mednarodna razstava elektronike, telekomunikacij, avtomatizacije in nuklearne tehnike »SODOBNA ELEKTRONIKA«
7.—12. oktobra 1969
- 15. sejem konfekcije, modnih tkanin, pletenin, usnja, izdelkov usnjarsko predelovalne industrije in raznih modnih artiklov »MODA 1970«
10.—18. januarja 1970
- 3. mednarodna razstava VARILNE TEHNIKE
8.—12. aprila 1970
- 9. mednarodni sejem ALPE-ADRIA
9.—17. maja 1970
- SETEX 1970«
Mednarodni vzorčni sejem tkanin in pribora za oblačilno industrijo in trgovino
25.—27. maja 1970
- 9. mednarodni LESNI SEJEM
6.—14. junija 1970
- 16. mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme
- 5. specializirani sejem gostinske in turistične opreme
29. avgusta — 6. septembra 1970
- 17. mednarodna razstava elektronike, telekomunikacij, avtomatizacije in nuklearne tehnike »SODOBNA ELEKTRONIKA«
6.—11. OKTOBRA 1970

Petnajstletnica GRAMEXA

Novembra bo minilo 15 let, odkar je bilo ustanovljeno trgovsko podjetje z gradbenim materialom Gramex. Svoj sedež ima na začetku Parmove ulice. Še 1961. leta je imelo podjetje zaposlenih 43 delavcev, danes pa že 121. Letni promet ob zaključku 1963. leta je znašal natanko toliko kot zdaj mesečni. Po tem zlahka presodimo, kakšen skok je naredil kolektiv v zadnjih letih.

Kot specializirano trgovsko podjetje Gramex prodaja vse vrste gradbenih materialov od cementa, opeke, apna, oken, vrat itd. do izolacijskih materialov, gradbenega stekla, betonskega železa, centralne kurjave in keramičnih ploščic.

Pred šestimi leti se je podjetje znašlo v precejšnji krizi, brez skladov in brez osnovnih sredstev. Po uspešni notranji konsolidaciji se je v kratkem postavilo na noge in po obsegu poslovanja ter poslovnem uspehu daleč prekosilo vsa pričakovanja. Podjetje premore zdaj za 310 milijonov din osnovnih sredstev, medtem ko jih je imelo v najslabših časih komaj 23 milijonov. Gre predvsem za novo skladišče, moderno strojno opremo, mehanizacijo poslovanja, itd. Doseženi promet oziroma dohodek je osnova za izračun osebnih dohodkov delavcev.

Gramex se vse bolj razvija iz srednje velikega v veliko trgovsko podjetje. Gre za desetisoče ton materiala. Prodani deset milijonov kosov opeke predstavlja samo polmilijonski promet. Ali: 80.000 ton prodane opeke predstavlja samo tri milijarde prometa. Kaj hočemo povedati? Gre za ogromne manipulacije raznovrstnih težkih materialov. Še 1963. leta je ves Gramexov promet znašal le 1.300.000.000 starih dinarjev čez vse leto. Samo iz skladišča za široko potrošnjo pa danes prodajo letno za pet milijard starih din blaga.

Številke so torej dovolj zgovorne. Gramex ima predstavništva v vseh republikah, razen v Črni gori. Na Hrvaškem

ima celo dve predstavništvi, in sicer v Zagrebu in na Reki.

Določeni novi materiali grede v promet samo v tesnem sodelovanju s projektanti, gradbenimi podjetji in proizvajalci. Znano je, da si novi materiali posebno v gradbeništvu zmeraj bolj utirajo pot, ki jo krči in razširja v prvi vrstini spretna trgovina.

Podjetje uspešno demonstrira nove materiale na občasnih razstavah in posebnih demonstracijskih prireditvah po vseh svojih predstavništvih v Jugoslaviji. Počasi se nameravajo specializirati na materiale, ki predstavljajo nove gradbene dosežke: termopan steklo, steklene prizme za predelne stene, strešne kritine, keramiko, izolacije itd. Na vidiku so barvni strešniki, plastificirane ravne strehe, ipd.

Probleme imajo podobne kot v trgovinah drugih strok. Premalo lastnih obratnih sredstev, ki pa jih iz leta v leto ustvarjajo.

Spomladi bodo začeli graditi nova skladišča ob Vodovodni cesti, in sicer v bližini plinarne. Hkrati razmišljajo tudi o gradnji skladišč in novih poslovnih prostorov ob Kurilniški ulici. Nova skladišča bodo veljala okrog 200 do 300 starih milijonov din

Dnevno pride v Gramex ali odide 10 do 12 vagonov materiala. Prostori so vsak dan bolj skromni, zato se morajo razširiti. Ob Kurilniški ulici bodo poleg upravnih zgradil tudi stalne razstavno-komerčne prostore, kjer bodo kupcem zmeraj na ogled vsi materiali, in sicer v oblikah, kako se praktično najbolj primerno uporabljajo. Podobne specializirane trgovine z gradbenimi materiali ali drugod v Ljubljani in Sloveniji nimamo.

Podjetje je v glavnem samo vzgojilo svoj kader, razen tega pa ima tudi precej študentov — gradbene in ekonomske stroke.

Ob obletnici naše čestitke in še veliko uspehov!

Nova tovarna Termike

Industrijsko in montažno podjetje TERMIKA, ki ima sedež v naši občini, je v poreformskih letih doživljalo in še doživlja nenehni gospodarski vzpon. Ze lani smo pisali o TERMIKI, da je s pojačano strukturo kadrov z visokošolsko izobrazbo z dobro organizacijo in pravnim gospodarjenjem, doseglo — ob zmanjšanju administrativnega kadra, boljše poslovanje in boljšo akumulacijo.

Dobro in pravilno gospodarjenje pa je TERMIKI omogočilo, da je ustvarila dokaj močne lastne sklade, s katerimi je lahko nudila zaposlenim dostojne osebne dohodke, kreditiranje za stanovanjsko gradnjo, razne rekonstrukcije v obratih in nabavo osnovnih sredstev, ki so bila nujna za izboljšanje tehnoloških postopkov in za povečanje produktivnosti. Letos pa je to podjetje odprlo

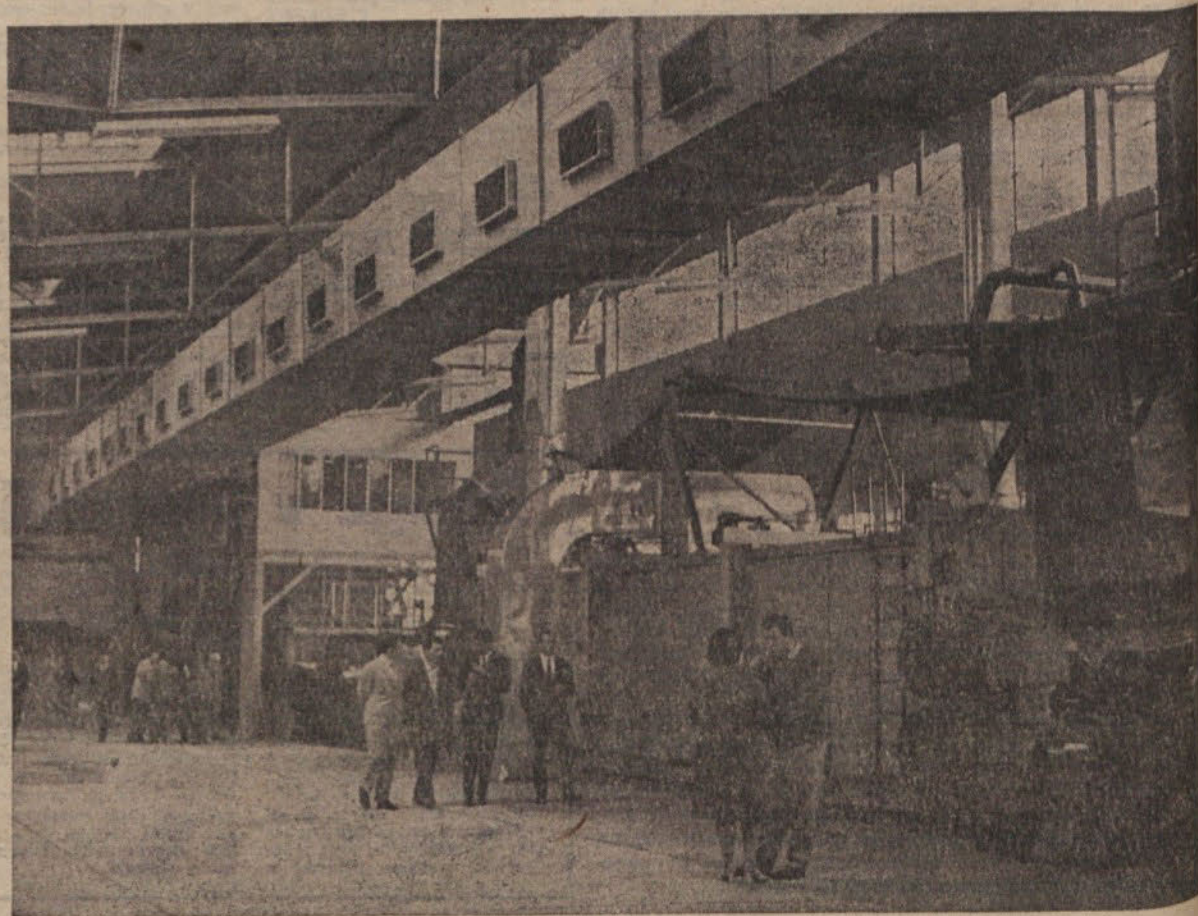
še svojo novo tovarno za proizvodnjo mineralne volne, v Škofji Loki. Tovarna je velik, moderen objekt, opremljena z modernimi in tehnološko izpopolnjenimi napravami za tovrstno proizvodnjo. Celotna naprava je nabavljena pri švedski firmi JUNGERS in so jo tudi švedski strokovnjaki montirali. Kapaciteta naprave je 15.000 ton vlaken iz mineralne volne kar bo zadovoljevalo potrebe domačega trga in izvoza. Pomembna posebnost te investicije je v tem, da je od pričetka gradnje tovarne do prvih izdelkov, minilo komaj nepolno leto dni.

Tovarna mineralne volne v Škofji Loki na Trati, za katere gradnjo je TERMIKA vložila dobrušen del lastnih sredstev je, kot so to izjavili inozemski gostje, ki so prisostvovali otvoritvi tovarne, najmodernejša te vrste v Evropi. Proizvodnja je avto-

matizirana, na enem koncu naprava »golta« surovino, na drugem pa »bruha« gotove izdelke. Zato tudi terja manjše število zaposlenih kot prejšnja tovrstna tovarna, ki jo je TERMIKA imela v Bodovljah pri Škofji Loki. Ker pa se bo v starem obratu povečala proizvodnja plastičnih kitov (za gradbeništvu in industriji) bo za vse delavce dela dovolj.

V novi tovarni mineralne volne v Škofji Loki bodo izdelovali izdelke, ki jih poznamo pod imenom TERVOL. To so filci, blazine, plošče, (impregnirane s sint. smolo), ki rabijo za toplotno in zvočno izolacijo v gradbeništvu in industriji ter žlebacke za izolacijo cevodovodov, kar je še posebej težko pričakovani izdelki. Med projektanti in gradbeniki je veliko zanimanja za izdelke TERVOL.

—ma—

Proizvodna dvorana nove tovarne mineralne volne na Trati v Škofji Loki